

Kwaliteitsplan School en Omgeving Stichting Interregionaal Onderwijs Zaanstad (SIOZ) Schooljaar 2024–2025

Inleiding

Het uitgangspunt dat kinderen met vergelijkbare talenten recht hebben op gelijke kansen vormt een fundamenteel principe binnen het hedendaagse onderwijsbeleid. Onderwijssystemen die streven naar rechtvaardigheid erkennen dat ieder kind de mogelijkheid moet krijgen om zijn of haar potentieel volledig te ontwikkelen, ongeacht sociaaleconomische omstandigheden, culturele achtergrond of thuissituatie.

In een inclusieve en rechtvaardige onderwijsomgeving mag de achtergrond van een leerling geen bepalende factor zijn voor de schoolprestaties of voor de kansen die een leerling krijgt om zich cognitief, sociaal en emotioneel te ontplooiën. Het onderwijs heeft daarom niet alleen een didactische opdracht, maar ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid om bestaande ongelijkheden te verminderen en gelijke ontwikkelingskansen te bevorderen. Dit vraagt om een doelgerichte en systematische aanpak waarbij scholen actief inspelen op verschillen in startpositie tussen leerlingen en aanvullende ondersteuning organiseren waar dat nodig is.

Binnen deze context heeft Stichting Interregionaal Onderwijs Zaanstad (SIOZ) het programma School en Omgeving geïmplementeerd als onderdeel van haar bredere strategie om kansengelijkheid in het onderwijs te bevorderen. Dit kwaliteitsplan beschrijft de wijze waarop dit programma binnen de scholen van SIOZ wordt uitgevoerd en geborgd gedurende het schooljaar 2024–2025.

Het plan heeft tot doel inzicht te geven in de visie, uitvoering en kwaliteitsbewaking van de activiteiten die binnen dit programma worden georganiseerd. Door middel van een samenhangend aanbod van activiteiten en ondersteuning wil SIOZ een leeromgeving creëren waarin leerlingen niet alleen binnen de reguliere lestijd maar ook daarbuiten de kans krijgen om zich breed te ontwikkelen. De noodzaak voor een dergelijk programma vloeit voort uit de constatering dat een aanzienlijk deel van de leerlingen binnen de SIOZ-scholen hun schoolloopbaan begint met een achterstand op het gebied van taalvaardigheid en met beperkte toegang tot educatieve en culturele ontwikkelingsmogelijkheden buiten de schoolcontext. Onderzoek toont aan dat verschillen in de thuissituatie en de toegang tot verrijkende activiteiten een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van kinderen. Leerlingen die opgroeien in een omgeving waar minder mogelijkheden bestaan voor culturele participatie, sportactiviteiten of educatieve stimulering lopen een groter risico op onderwijsachterstanden. Deze verschillen kunnen in de loop van de schoolcarrière groter worden wanneer er geen gerichte interventies plaatsvinden.

Het programma School en Omgeving beoogt deze ongelijkheden te verkleinen door leerlingen een verrijkt aanbod van naschoolse activiteiten te bieden die aansluiten bij hun ontwikkelingsbehoeften en talenten. Door het creëren van een brede leeromgeving waarin onderwijs, cultuur, sport en sociale ontwikkeling met elkaar worden verbonden, krijgen leerlingen extra kansen om vaardigheden te ontwikkelen die essentieel zijn voor hun verdere schoolloopbaan en maatschappelijke participatie. Naschoolse activiteiten bieden daarbij een belangrijke aanvulling op het reguliere curriculum omdat zij ruimte bieden voor andere vormen van leren zoals ervaringsgericht leren, samenwerken en het ontdekken van persoonlijke interesses.

Daarnaast werkt SIOZ binnen het programma nauw samen met verschillende lokale partners waaronder culturele instellingen, sportverenigingen, welzijnsorganisaties en andere maatschappelijke organisaties. Deze samenwerking maakt het mogelijk om een breed en kwalitatief hoogstaand activiteitenaanbod te realiseren dat aansluit bij de behoeften van de leerlingen. Door gebruik te maken van de expertise en faciliteiten van externe partners kunnen leerlingen kennismaken met activiteiten en leerervaringen die binnen de schoolcontext alleen moeilijk te organiseren zouden zijn. Tegelijkertijd draagt deze samenwerking bij aan een sterkere verbinding tussen de school en de lokale gemeenschap.

De uitvoering van het programma vraagt om een zorgvuldige organisatie en voortdurende kwaliteitsbewaking. Het kwaliteitsplan beschrijft daarom niet alleen de doelstellingen van het programma maar ook de wijze waarop de activiteiten worden gepland, uitgevoerd en geëvalueerd. Door middel van monitoring en evaluatie wordt inzicht verkregen in de effectiviteit van de activiteiten en in de mate waarin de gestelde doelen worden bereikt. Deze informatie wordt gebruikt om het programma waar nodig bij te stellen en verder te verbeteren. Op deze manier wordt gewerkt aan een duurzame borging van de kwaliteit van het programma en aan een continue ontwikkeling van het aanbod.

Het programma School en Omgeving vormt daarmee een belangrijk instrument in de bredere ambitie van SIOZ om alle leerlingen, ongeacht hun achtergrond, de mogelijkheid te bieden om hun talenten te ontwikkelen en succesvol deel te nemen aan de samenleving. Door leerlingen extra ontwikkelingskansen te bieden en hen te ondersteunen bij het versterken van hun vaardigheden wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan een onderwijsomgeving waarin gelijke kansen daadwerkelijk worden gerealiseerd.

Visie

Stichting Interregionaal Onderwijs Zaanstad (SIOZ) en de bij haar aangesloten scholen streven ernaar om een onderwijsomgeving te creëren waarin alle leerlingen gelijke ontwikkelingskansen krijgen. Dit uitgangspunt vormt een belangrijk fundament van het pedagogisch en onderwijskundig beleid van de stichting.

In een samenleving waarin sociale en economische verschillen invloed kunnen hebben op de startpositie van kinderen, ziet SIOZ het als haar verantwoordelijkheid om actief bij te dragen aan het verkleinen van kansenongelijkheid. Onderwijs speelt hierin een cruciale rol omdat scholen een centrale plaats innemen in de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Door leerlingen niet alleen kennis en vaardigheden bij te brengen maar ook door hen te ondersteunen in hun brede persoonlijke ontwikkeling, kan onderwijs een belangrijke bijdrage leveren aan een rechtvaardige en inclusieve samenleving.

Binnen de scholen van SIOZ groeit een aanzienlijk deel van de leerlingen op in een omgeving waar de toegang tot educatieve verrijking buiten schooltijd beperkt is. In sommige gezinnen is er minder gelegenheid voor activiteiten die de ontwikkeling van kinderen stimuleren zoals deelname aan sportverenigingen, culturele activiteiten, creatieve workshops of extra taalstimulering. Ook kunnen verschillen in de thuissituatie invloed hebben op de mate waarin leerlingen worden ondersteund bij hun schoolwerk of worden gestimuleerd om nieuwe interesses te ontdekken. Deze omstandigheden kunnen ertoe leiden dat sommige leerlingen met een achterstand beginnen aan hun schoolloopbaan of minder kansen krijgen om hun talenten te ontwikkelen. SIOZ erkent deze realiteit en zet zich daarom in voor een onderwijsaanpak die rekening houdt met deze verschillen en die gericht is op het bieden van aanvullende ontwikkelingsmogelijkheden.

Vanuit deze visie wordt de school niet uitsluitend gezien als een plaats waar cognitieve kennis wordt overgedragen maar als een bredere ontwikkelomgeving waarin leerlingen de kans krijgen om hun talenten te ontdekken, hun sociale vaardigheden te ontwikkelen en zich voor te bereiden op hun rol in de samenleving. De school fungeert daarmee als een ontwikkelcentrum waarin onderwijs, talentontwikkeling, sociale vorming en burgerschapsontwikkeling samenkomen. Door een rijk en gevarieerd aanbod van activiteiten en leerervaringen te creëren, wil SIOZ bijdragen aan een leeromgeving waarin leerlingen zich op meerdere gebieden kunnen ontplooiën. Deze brede benadering sluit aan bij actuele inzichten binnen het onderwijs waarin steeds meer nadruk wordt gelegd op de integrale ontwikkeling van leerlingen.

De visie van SIOZ op onderwijs en ontwikkeling is gebaseerd op drie samenhangende pijlers: gelijke kansen, brede talentontwikkeling en wereldburgerschap. Deze pijlers vormen samen het kader waarbinnen de scholen hun onderwijs en activiteiten vormgeven.

De drie pijlers: Gelijke kansen, Brede Talentontwikkeling en Wereldburgerschap

De eerste pijler betreft het bevorderen van gelijke kansen. SIOZ gaat uit van het principe dat ieder kind recht heeft op optimale ontwikkelingsmogelijkheden, ongeacht de sociaal-economische achtergrond, culturele context of thuissituatie waarin het opgroeit. Gelijke kansen betekenen niet dat alle leerlingen hetzelfde onderwijsaanbod krijgen maar dat leerlingen ondersteuning ontvangen die aansluit bij hun specifieke behoeften en startpositie. Sommige leerlingen hebben extra begeleiding of verrijking nodig om hun potentieel volledig te kunnen benutten. Door gerichte ondersteuning te bieden en aanvullende ontwikkelingsmogelijkheden te creëren, streeft SIOZ ernaar om verschillen in startpositie te verkleinen en alle leerlingen de mogelijkheid te geven zich maximaal te ontwikkelen. Het realiseren van gelijke kansen vraagt om een bewuste en doelgerichte aanpak waarbij scholen actief inspelen op de behoeften van hun leerlingenpopulatie.

De tweede pijler richt zich op brede talentontwikkeling. Onderwijs heeft niet alleen als doel om cognitieve vaardigheden zoals taal en rekenen te ontwikkelen maar ook om leerlingen te ondersteunen bij het ontdekken en ontwikkelen van hun persoonlijke talenten. Kinderen beschikken over uiteenlopende interesses en capaciteiten, die zich kunnen manifesteren op verschillende gebieden zoals creativiteit, sport, technologie of sociale interactie. Door leerlingen in aanraking te brengen met een breed scala aan activiteiten krijgen zij de mogelijkheid om hun interesses te verkennen en hun vaardigheden verder te ontwikkelen. Brede talentontwikkeling draagt bij aan het vergroten van het zelfvertrouwen van leerlingen en kan hun motivatie voor leren versterken. Wanneer leerlingen ervaren dat hun talenten worden gezien en gewaardeerd, kan dit een positieve invloed hebben op hun betrokkenheid bij het onderwijs en op hun algemene ontwikkeling. SIOZ stimuleert daarom een onderwijsomgeving waarin ruimte is voor creativiteit, beweging, samenwerking en innovatie.

De derde pijler betreft het bevorderen van wereldburgerschap. In een samenleving die steeds diverser en internationaler wordt, is het van groot belang dat leerlingen leren omgaan met verschillen en dat zij respect ontwikkelen voor andere perspectieven en culturen. Wereldburgerschap houdt in dat leerlingen zich bewust worden van hun rol binnen een bredere maatschappelijke context en dat zij leren nadenken over vraagstukken die de samenleving als geheel raken. Binnen de scholen van SIOZ wordt daarom aandacht besteed aan waarden zoals respect, verantwoordelijkheid, solidariteit en samenwerking. Leerlingen worden gestimuleerd om open te staan voor andere ideeën en om kritisch na te denken over hun eigen overtuigingen en handelen. Door middel van onderwijsactiviteiten en projecten die gericht zijn op maatschappelijke betrokkenheid, culturele diversiteit en samenwerking leren leerlingen vaardigheden die essentieel zijn voor hun functioneren in een pluriforme samenleving.

De drie pijlers van gelijke kansen, brede talentontwikkeling en wereldburgerschap zijn nauw met elkaar verbonden en versterken elkaar in de praktijk. Door te investeren in een onderwijsomgeving waarin deze principes centraal staan, wil SIOZ bijdragen aan een duurzame en inclusieve ontwikkeling van alle leerlingen. Het uiteindelijke doel is om leerlingen niet alleen voor te bereiden op hun verdere onderwijsloopbaan, maar ook op hun rol als actieve, betrokken en verantwoordelijke burgers in de samenleving. Door onderwijs te benaderen als een brede ontwikkelomgeving waarin kennis, vaardigheden en waarden samenkomen, kan een belangrijke bijdrage worden geleverd aan het realiseren van gelijke kansen en aan het versterken van de maatschappelijke positie van alle leerlingen.

Doelstellingen

Het programma is ontwikkeld op basis de doelstellingen en uitgangspunten van de regeling School en Omgeving van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Deze regeling heeft als centrale doelstelling het vergroten van kansengelijkheid door scholen te ondersteunen bij het creëren van een verrijkte leeromgeving waarin leerlingen ook buiten de reguliere onderwijstijd extra ontwikkelingskansen krijgen. Binnen dit kader richt het programma zich op vijf samenhangende hoofddoelen die bijdragen aan de brede ontwikkeling van leerlingen en aan het verkleinen van onderwijsachterstanden.

Het eerste hoofddoel betreft het versterken van de cognitieve ontwikkeling van leerlingen. De regeling School en Omgeving benadrukt het belang van het verbeteren van basisvaardigheden als fundament voor verdere onderwijsontwikkeling. Binnen het programma wordt daarom extra aandacht besteed aan taal, lezen, rekenen en burgerschapsvorming. Veel leerlingen starten hun schoolloopbaan met een taalachterstand of met een beperkte stimulering van basisvaardigheden in de thuissituatie. Door aanvullende leeractiviteiten buiten de reguliere lestijd aan te bieden, krijgen leerlingen extra mogelijkheden om deze vaardigheden te oefenen en te verdiepen. Hierbij wordt gebruikgemaakt van interactieve en contextgerichte werkvormen die aansluiten bij de belevingswereld van de leerlingen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan burgerschapsvorming, waarbij leerlingen kennis ontwikkelen over democratische waarden, maatschappelijke verantwoordelijkheid en respect voor anderen. Door deze combinatie van cognitieve versterking en maatschappelijke vorming wordt beoogd leerlingen beter voor te bereiden op hun verdere schoolloopbaan en hun rol als actieve deelnemers aan de samenleving.

Het tweede hoofddoel richt zich op het stimuleren van talentontwikkeling. De regeling School en Omgeving onderstreept het belang van een breed aanbod van activiteiten waarin leerlingen hun interesses en talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. Niet alle leerlingen krijgen in hun directe leefomgeving toegang tot sportieve, culturele of creatieve activiteiten. Hierdoor blijven potentiële talenten soms onontdekt of onvoldoende ontwikkeld. Binnen het programma wordt daarom een gevarieerd aanbod van activiteiten georganiseerd op het gebied van sport, kunst, cultuur en technologie. Deze activiteiten bieden leerlingen de mogelijkheid om nieuwe vaardigheden te verkennen, hun creativiteit te ontwikkelen en hun zelfvertrouwen te versterken. Talentontwikkeling draagt bij aan de motivatie van leerlingen en kan hun betrokkenheid bij het onderwijs vergroten. Wanneer leerlingen positieve ervaringen opdoen met activiteiten waarin zij hun capaciteiten kunnen laten zien, kan dit een belangrijke stimulans vormen voor hun algemene leerhouding en persoonlijke ontwikkeling.

Het derde hoofddoel betreft het vergroten van de sociale vaardigheden van leerlingen. De regeling School en Omgeving benadrukt dat onderwijs niet alleen gericht moet zijn op cognitieve prestaties, maar ook op de ontwikkeling van sociale competenties en persoonlijke vaardigheden. Binnen het programma worden daarom activiteiten georganiseerd die gericht zijn op samenwerking, communicatie en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

Leerlingen nemen deel aan groepsactiviteiten en projecten waarbij zij leren samenwerken, afspraken maken en gezamenlijk doelen bereiken. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan het omgaan met verschillen en het respecteren van uiteenlopende achtergronden en perspectieven. Door leerlingen actief te laten deelnemen aan gezamenlijke activiteiten ontwikkelen zij vaardigheden die bijdragen aan sociale cohesie en aan een positief pedagogisch klimaat binnen de school.

Het vierde hoofddoel richt zich op het bevorderen van wereldburgerschap. In een samenleving die wordt gekenmerkt door culturele diversiteit en globalisering is het van groot belang dat leerlingen leren omgaan met verschillende perspectieven en dat zij inzicht krijgen in maatschappelijke vraagstukken. De regeling School en Omgeving stimuleert scholen om activiteiten te organiseren die bijdragen aan de brede maatschappelijke vorming van leerlingen. Binnen het programma wordt daarom aandacht besteed aan thema's zoals culturele diversiteit, inclusie, duurzaamheid en maatschappelijke betrokkenheid. Door middel van educatieve projecten, culturele activiteiten en reflectieve opdrachten worden leerlingen gestimuleerd om na te denken over hun eigen rol binnen de samenleving en om respectvol om te gaan met mensen met verschillende achtergronden. Het ontwikkelen van wereldburgerschapscompetenties draagt bij aan het vormen van leerlingen die kritisch kunnen nadenken, openstaan voor andere perspectieven en zich verantwoordelijk voelen voor hun omgeving.

Het vijfde hoofddoel betreft het vergroten van de ouderbetrokkenheid. De regeling School en Omgeving benadrukt het belang van een sterke samenwerking tussen school, ouders en de bredere gemeenschap. Onderzoek toont aan dat ouderbetrokkenheid een belangrijke factor is voor het schoolsucces van kinderen. Wanneer ouders actief betrokken zijn bij de school en bij de ontwikkeling van hun kind, kan dit een positieve invloed hebben op de motivatie, het welzijn en de leerprestaties van leerlingen. Binnen het programma wordt daarom ingezet op het versterken van de relatie tussen school en ouders. Dit gebeurt onder andere door ouders te informeren over de activiteiten van het programma, hen te betrekken bij bepaalde activiteiten en hen mogelijkheden te bieden om actief deel te nemen aan het schoolleven. Daarnaast wordt gestreefd naar een open en toegankelijke communicatie tussen school en ouders, zodat er gezamenlijk kan worden gewerkt aan de ondersteuning van de ontwikkeling van leerlingen.

De vijf hoofddoelen van het programma sluiten nauw aan bij de uitgangspunten van de regeling School en Omgeving, waarin het creëren van een brede leeromgeving centraal staat. Door het combineren van cognitieve ondersteuning, talentontwikkeling, sociale vorming, wereldburgerschap en ouderbetrokkenheid wordt een integrale benadering van onderwijsontwikkeling gerealiseerd. Deze integrale aanpak draagt bij aan het verkleinen van kansenongelijkheid en aan het bevorderen van een omgeving waarin alle leerlingen, ongeacht hun achtergrond, de mogelijkheid krijgen om hun capaciteiten te ontwikkelen en hun toekomstperspectief te versterken. Door middel van structurele samenwerking met lokale partners en door het aanbieden van een rijk en gevarieerd activiteitenaanbod wordt gewerkt aan een duurzame versterking van de ontwikkelingskansen van leerlingen binnen de scholen van SIOZ.

Doelgroep

De doelgroep van het programma bestaat uit leerlingen van de scholen die vallen onder Stichting Interregionaal Onderwijs Zaanstad (SIOZ) binnen het primair onderwijs. Deze leerlingen vormen een diverse groep met uiteenlopende achtergronden, ervaringen en ontwikkelingsbehoeften. De scholen van SIOZ bevinden zich in een stedelijke omgeving waarin sociale, culturele en economische verschillen zichtbaar zijn in de samenstelling van de leerlingpopulatie. Een belangrijk uitgangspunt van het programma is dat deze verschillen niet mogen leiden tot ongelijke ontwikkelingskansen. Daarom richt het programma zich specifiek op het ondersteunen van leerlingen die door hun thuissituatie of startpositie minder toegang hebben tot educatieve verrijking buiten schooltijd.

Binnen de doelgroep is sprake van een aantal kenmerkende factoren die invloed kunnen hebben op de onderwijsontwikkeling van leerlingen. Een aanzienlijk deel van de leerlingen start het onderwijs met een relatief hoge taalachterstand. Dit kan onder meer samenhangen met de taalomgeving thuis, waar niet altijd Nederlands wordt gesproken of waar minder mogelijkheden zijn voor taalstimulering door middel van lezen, gesprekken of educatieve activiteiten. Taalvaardigheid vormt echter een essentieel fundament voor vrijwel alle leerprocessen binnen het onderwijs. Leerlingen die moeite hebben met taalontwikkeling kunnen daardoor ook belemmeringen ervaren bij vakken zoals rekenen, wereldoriëntatie of begrijpend lezen. Het programma speelt daarom nadrukkelijk in op het versterken van taalvaardigheid en andere basisvaardigheden.

Daarnaast hebben veel leerlingen binnen de doelgroep beperkte toegang tot buitenschoolse activiteiten zoals sport, culturele activiteiten of educatieve workshops. Deelname aan dergelijke activiteiten kan een belangrijke bijdrage leveren aan de brede ontwikkeling van kinderen, omdat zij daar nieuwe ervaringen opdoen, sociale vaardigheden ontwikkelen en hun interesses kunnen ontdekken. Wanneer deze mogelijkheden buiten school ontbreken, kan de school een belangrijke rol vervullen door deze activiteiten alsnog aan te bieden. Het programma School en Omgeving voorziet daarom in een rijk aanbod van activiteiten dat plaatsvindt buiten de reguliere lestijd en dat gericht is op het versterken van de ontwikkelingskansen van leerlingen.

Een ander kenmerk van de doelgroep is de aanwezigheid van diverse culturele achtergronden binnen de leerlingpopulatie. Deze diversiteit kan een verrijking vormen voor het onderwijs, omdat leerlingen in aanraking komen met verschillende perspectieven, tradities en ervaringen. Tegelijkertijd kan culturele diversiteit ook vragen oproepen rondom communicatie, taalontwikkeling en sociale interactie.

Het programma richt zich op leerlingen uit de groepen 1 tot en met 8 van het primair onderwijs. In deze fase van de schoolloopbaan worden belangrijke fundamenteen gelegd voor verdere onderwijsontwikkeling. Leerlingen ontwikkelen in deze jaren hun basisvaardigheden op het gebied van taal en rekenen, maar ook hun sociale en emotionele competenties. Door juist in deze periode extra ondersteuning en verrijking te bieden, kan een belangrijke bijdrage worden geleverd aan het verkleinen van onderwijsachterstanden en aan het versterken van de ontwikkelingsmogelijkheden van leerlingen. Binnen deze groepen wordt speciale aandacht besteed aan leerlingen met een taalachterstand en aan leerlingen met een verhoogd risico op onderwijsachterstanden. Door middel van gerichte activiteiten en begeleiding wordt geprobeerd deze leerlingen extra ondersteuning te bieden.

Het programma biedt activiteiten binnen vijf centrale ontwikkelgebieden die samen bijdragen aan de brede ontwikkeling van leerlingen. Deze ontwikkelgebieden sluiten aan bij de uitgangspunten van een brede leeromgeving waarin cognitieve, sociale, culturele en fysieke ontwikkeling met elkaar worden verbonden.

Het eerste ontwikkelgebied betreft de cognitieve ontwikkeling. De naschoolse activiteiten binnen dit domein sluiten nauw aan bij de basisvaardigheden die ook binnen het reguliere curriculum centraal staan. Hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan taalontwikkeling, begrijpend lezen, rekenen en burgerschapsvorming. Door middel van aanvullende leeractiviteiten krijgen leerlingen de mogelijkheid om deze vaardigheden verder te oefenen en te verdiepen. Daarnaast wordt binnen het programma aandacht besteed aan initiatieven waar leerlingen buiten de reguliere lestijden educatieve activiteiten kunnen volgen die hun kennis en vaardigheden verder ontwikkelen. Ook activiteiten zoals schaalessen en educatieve workshops dragen bij aan de ontwikkeling van cognitieve vaardigheden zoals logisch denken, probleemoplossend vermogen en strategisch inzicht.

Het tweede ontwikkelgebied richt zich op cultuur en cultuureducatie. Culturele activiteiten spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van creativiteit, expressie en identiteit bij kinderen. Door leerlingen in aanraking te brengen met verschillende vormen van kunst en cultuur wordt hun verbeeldingskracht gestimuleerd en krijgen zij de mogelijkheid om hun eigen ideeën en gevoelens op een creatieve manier te uiten. Daarom worden er naschoolse activiteiten aangeboden zoals muzieklussen, instrumentale lessen, beeldende vorming en kunstprojecten. Ook erfgoedprojecten en activiteiten op het gebied van theater en drama maken deel uit van het aanbod. Deze naschoolse activiteiten dragen niet alleen bij aan creatieve ontwikkeling, maar ook aan het vergroten van culturele bewustwording. Leerlingen maken kennis met verschillende culturele tradities en kunstvormen, waardoor hun begrip van cultuur en identiteit wordt verdiept. Tegelijkertijd leren zij hun eigen creatieve mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen.

Het derde ontwikkelgebied betreft wereldburgerschap. In een samenleving die wordt gekenmerkt door globalisering en culturele diversiteit is het van groot belang dat leerlingen leren omgaan met verschillende perspectieven en maatschappelijke vraagstukken. Wereldburgerschap wordt binnen het programma geïntegreerd in verschillende naschoolse activiteiten en projecten. Zo kunnen leerlingen deelnemen aan taallessen waarin zij kennismaken met andere talen en leren zij meer over andere culturen en tradities. Daarnaast worden culturele projecten georganiseerd waarin maatschappelijke thema's centraal staan. Onderwerpen zoals mens en samenleving, natuur en techniek, ruimte en wereldoriëntatie en geschiedenis en tijd vormen daarbij belangrijke thematische kaders. Door deze onderwerpen op een interactieve en ervaringsgerichte manier te behandelen, ontwikkelen leerlingen een breder perspectief op de wereld en leren zij hun eigen positie binnen de samenleving beter begrijpen.

Het vierde ontwikkelgebied richt zich op sport en beweging. Regelmatige lichamelijke activiteit is van groot belang voor de fysieke gezondheid van kinderen, maar heeft ook positieve effecten op hun cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling. Onderzoek van het VU Medisch Centrum in Amsterdam heeft aangetoond dat bewegen een positief effect kan hebben op concentratievermogen en leerprestaties. Binnen het programma wordt daarom veel aandacht besteed aan sport- en bewegingsactiviteiten. Leerlingen kunnen deelnemen aan naschoolse activiteiten zoals hockey, stuntsteppen, schoolvoetbal en kleutergym. Daarnaast worden pauzesportactiviteiten georganiseerd en worden bewegingsprogramma's aangeboden die leerlingen stimuleren om actief te blijven gedurende de schooldag. Om deze activiteiten goed te kunnen faciliteren wordt geïnvesteerd in sportmaterialen en innovatieve bewegingsvoorzieningen, zoals een interactieve X-Wall. Ook wordt gewerkt aan het versterken van bewegingsactiviteiten tijdens pauzemomenten, zodat leerlingen op een laagdrempelige manier gestimuleerd worden om actief te bewegen.

Het vijfde ontwikkelgebied betreft de sociale ontwikkeling van leerlingen. Sociale vaardigheden zijn essentieel voor het functioneren van leerlingen binnen de school en in de bredere samenleving. Buitenschoolse activiteiten binnen dit domein zijn gericht op het bevorderen van samenwerking, communicatie en emotionele ontwikkeling. Door middel van groepsactiviteiten, drama, teamopdrachten en gezamenlijke projecten leren leerlingen hoe zij effectief kunnen samenwerken en hoe zij hun ideeën en gevoelens op een constructieve manier kunnen uiten. Ook buitenschoolse activiteiten gericht op debat en presentatievaardigheden dragen bij aan het vergroten van zelfvertrouwen en communicatieve vaardigheden. Door leerlingen actief te laten deelnemen aan dergelijke activiteiten wordt gewerkt aan een positief pedagogisch klimaat waarin respect, samenwerking en wederzijds begrip centraal staan.

Om een rijk en kwalitatief hoogstaand activiteitenaanbod te realiseren werkt SIOZ samen met verschillende externe partners. Deze samenwerking maakt het mogelijk om expertise van buiten de school te benutten en om leerlingen toegang te bieden tot een breder scala aan activiteiten. Partners kunnen bestaan uit sportverenigingen, culturele instellingen, maatschappelijke organisaties, bibliotheken en andere educatieve organisaties.

De samenwerking met partners wordt vormgegeven door middel van periodiek overleg, gezamenlijke planning en evaluatie van activiteiten. Daarnaast worden duidelijke afspraken gemaakt over taakverdeling en verantwoordelijkheden, zodat de kwaliteit en continuïteit van het programma gewaarborgd blijven. Binnen deze samenwerking wordt tevens onderzocht of organisaties zoals Sciandri kunnen bijdragen aan het verbeteren van de tussenschoolse opvang en het creëren van een meer gestructureerde en stimulerende invulling van deze momenten.

Ouderbetrokkenheid vormt een belangrijk onderdeel van het programma. Onderzoek toont aan dat de betrokkenheid van ouders bij de school en bij het leerproces van hun kinderen een positieve invloed kan hebben op hun motivatie, welzijn en leerprestaties. Binnen het programma worden daarom verschillende activiteiten georganiseerd om ouders actief te betrekken bij de ontwikkeling van hun kinderen. Dit kan onder meer plaatsvinden door ouderbijeenkomsten, workshops, informatiemiddagen en gezamenlijke schoolactiviteiten. Daarnaast worden ouders uitgenodigd om betrokken te zijn bij bepaalde naschoolse projecten en activiteiten. Door ouders actief te betrekken bij het programma wordt niet alleen de ondersteuning van leerlingen versterkt, maar wordt ook de samenwerking tussen school en thuis bevorderd.

Om de kwaliteit van het programma te waarborgen worden verschillende instrumenten ingezet voor monitoring en evaluatie. Gedurende het schooljaar worden activiteiten gevolgd door middel van wekelijkse voortgangsrapportages, observaties tijdens activiteiten en registratie van deelname door leerlingen. Deze monitoring maakt het mogelijk om tijdig inzicht te krijgen in de voortgang van het programma en in de mate waarin leerlingen deelnemen aan de activiteiten. Daarnaast worden verschillende evaluatiemethoden toegepast, waaronder feedback van leerlingen, feedback van ouders, overleg tussen docenten en overleg met samenwerkingspartners. De resultaten van deze evaluaties worden gebruikt om het programma waar nodig bij te stellen en te verbeteren. Door een cyclisch proces van monitoring, evaluatie en bijsturing te hanteren, wordt gewerkt aan een continue verbetering van de kwaliteit van het programma.

Om de effectiviteit van het programma inzichtelijk te maken worden verschillende resultaatindicatoren gemonitord. Hierbij wordt onder meer gekeken naar het deelnamepercentage van leerlingen aan de activiteiten, omdat een hoge deelnamegraad kan wijzen op een goede aansluiting tussen het aanbod en de behoeften van de leerlingen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan mogelijke verbeteringen in taalvaardigheid en andere cognitieve vaardigheden. Ook de sociale ontwikkeling van leerlingen vormt een belangrijke indicator, evenals de mate waarin ouders betrokken zijn bij het programma. Tot slot wordt gekeken naar de tevredenheid van leerlingen over de activiteiten en het programma als geheel. Door deze indicatoren systematisch te volgen kan inzicht worden verkregen in de effecten van het programma en in de mate waarin de doelstellingen worden gerealiseerd. Hiermee wordt een belangrijke basis gelegd voor verdere ontwikkeling en verduurzaming van het programma binnen de scholen van SIOZ.

ORGANISATIE EN UITVOERING

De uitvoering van het programma vraagt om een duidelijke organisatorische structuur waarin verantwoordelijkheden helder zijn verdeeld en waarin verschillende betrokkenen gezamenlijk werken aan de realisatie van de doelstellingen. Binnen de scholen van Stichting Interregionaal Onderwijs Zaanstad (SIOZ) wordt daarom gewerkt met een duidelijke rolverdeling tussen schoolleiding, coördinatoren, docenten en begeleiders. Deze structuur draagt bij aan een effectieve uitvoering van het programma en aan een consistente kwaliteitsbewaking. Door verantwoordelijkheden expliciet te definiëren wordt gewaarborgd dat alle betrokken partijen weten welke taken zij vervullen binnen het programma en hoe zij kunnen bijdragen aan het realiseren van de gestelde doelen.

De schoolleiding vervult een centrale rol in de beleidsontwikkeling en strategische aansturing van het programma. Vanuit hun verantwoordelijkheid voor de onderwijskwaliteit en de schoolontwikkeling zorgen schoolleiders ervoor dat het programma School en Omgeving wordt geïntegreerd in het bredere onderwijsbeleid van de school. Dit betekent dat zij betrokken zijn bij het formuleren van beleidskaders, het bepalen van prioriteiten en het bewaken van de samenhang tussen het programma en de reguliere onderwijsactiviteiten. Daarnaast is de schoolleiding verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking van het programma. Dit houdt in dat zij toezicht houden op de uitvoering van de activiteiten, de voortgang van het programma volgen en erop toezien dat de doelstellingen van het programma worden gerealiseerd. De schoolleiding stimuleert daarnaast een cultuur van samenwerking binnen het schoolteam en zorgt ervoor dat medewerkers worden ondersteund bij de uitvoering van hun taken binnen het programma. Door het programma te verankeren in het schoolbeleid wordt gewerkt aan een duurzame integratie van de naschoolse activiteiten binnen de onderwijspraktijk.

Een belangrijke rol binnen de uitvoering van het programma is weggelegd voor de coördinator School en Omgeving. Deze functionaris fungeert als schakel tussen de verschillende betrokken partijen en zorgt voor de praktische organisatie en coördinatie van de activiteiten. De coördinator is verantwoordelijk voor het plannen en organiseren van het naschoolse activiteiten aanbod, waarbij wordt gekeken naar de behoeften van de leerlingen, de beschikbaarheid van partners en de praktische uitvoerbaarheid van de activiteiten. Daarbij wordt gestreefd naar een evenwichtig aanbod dat aansluit bij de verschillende ontwikkelgebieden van het programma, zoals cognitieve ontwikkeling, cultuur, sport, wereldburgerschap en sociale vaardigheden.

Naast de planning van de naschoolse activiteiten speelt de coördinator een belangrijke rol in de samenwerking met externe partners. Veel activiteiten binnen het programma worden uitgevoerd in samenwerking met organisaties buiten de school, zoals sportverenigingen, culturele instellingen, maatschappelijke organisaties en educatieve partners. De coördinator onderhoudt contact met deze partners, maakt afspraken over de uitvoering van activiteiten en zorgt ervoor dat de samenwerking soepel verloopt. Door deze partners actief te betrekken bij het programma kan gebruik worden gemaakt van hun expertise en faciliteiten, waardoor het aanbod voor leerlingen wordt verrijkt.

Een andere belangrijke taak van de coördinator is het monitoren van de voortgang van het programma. Dit houdt in dat wordt bijgehouden hoeveel leerlingen deelnemen aan de activiteiten, hoe de activiteiten verlopen en in hoeverre de doelstellingen van het programma worden bereikt. Door deze informatie systematisch te verzamelen en te analyseren ontstaat inzicht in de effectiviteit van het programma. Op basis van deze inzichten kunnen activiteiten waar nodig worden aangepast of verbeterd. De coördinator rapporteert hierover aan de schoolleiding en draagt zo bij aan een continue kwaliteitsontwikkeling van het programma.

Docenten en begeleiders spelen een cruciale rol in de uitvoering van de activiteiten en in de directe begeleiding van leerlingen. Zij zijn verantwoordelijk voor het organiseren en begeleiden van de verschillende naschoolse activiteiten en voor het creëren van een veilige en stimulerende leeromgeving waarin leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Docenten en begeleiders brengen hun pedagogische en didactische expertise in bij de uitvoering van de activiteiten en zorgen ervoor dat deze aansluiten bij de ontwikkelingsbehoeften van de leerlingen. Daarbij hebben zij niet alleen aandacht voor de inhoudelijke invulling van de activiteiten, maar ook voor de sociale dynamiek binnen de groep en voor het welzijn van de leerlingen.

Tijdens de naschoolse activiteiten begeleiden docenten en begeleiders leerlingen bij het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden, het samenwerken met anderen en het ontdekken van hun interesses en talenten. Zij stimuleren leerlingen om actief deel te nemen aan de naschoolse activiteiten. Door hun dagelijkse contact met leerlingen spelen docenten en begeleiders een belangrijke rol in het signaleren van ontwikkelingsbehoeften en in het bieden van gerichte ondersteuning. Daarnaast leveren zij waardevolle input voor de evaluatie van het programma, doordat zij vanuit hun praktijkervaring kunnen aangeven welke activiteiten goed aansluiten bij de behoeften van leerlingen en waar eventueel verbeteringen mogelijk zijn.

Naast een zorgvuldige uitvoering en verantwoording van het programma wordt ook nadrukkelijk aandacht besteed aan duurzaamheid en continuïteit. SIOZ streeft ernaar om een naschoolse programma te realiseren dat niet alleen op korte termijn positieve effecten heeft, maar dat ook op langere termijn bijdraagt aan structurele verbeteringen in de ontwikkelingskansen van leerlingen. Duurzaamheid betekent in dit verband dat de activiteiten en samenwerkingsverbanden zodanig worden ingericht dat zij ook in de toekomst kunnen worden voortgezet en verder ontwikkeld.

Het programma draagt bij aan verschillende langetermijndoelen, waaronder het bevorderen van kansengelijkheid, het stimuleren van talentontwikkeling en het versterken van sociale cohesie binnen de schoolgemeenschap. Door leerlingen extra ontwikkelingsmogelijkheden te bieden wordt gewerkt aan het verkleinen van verschillen in startpositie en aan het creëren van een onderwijsomgeving waarin alle leerlingen hun potentieel kunnen benutten. Tegelijkertijd draagt het programma bij aan het versterken van sociale verbindingen tussen leerlingen, ouders, scholen en maatschappelijke partners.

Een belangrijk element in het waarborgen van de continuïteit van het programma is de samenwerking met lokale partners. Door duurzame relaties op te bouwen met organisaties in de omgeving van de school kan een netwerk ontstaan waarin kennis, expertise en middelen worden gedeeld. Deze samenwerking maakt het mogelijk om activiteiten op langere termijn voort te zetten en verder te ontwikkelen. Daarnaast wordt door middel van structurele monitoring en evaluatie inzicht verkregen in de effecten van het programma. De resultaten van deze evaluaties worden gebruikt om het programma waar nodig aan te passen en te verbeteren.

Door het programma te verankeren in het beleid en de dagelijkse praktijk van de scholen werkt SIOZ aan een duurzame en toekomstgerichte aanpak van kansengelijkheid. Op deze manier wordt niet alleen gewerkt aan het ondersteunen van de huidige leerlingengeneratie, maar ook aan het creëren van een structureel sterke leeromgeving waarin toekomstige leerlingen eveneens kunnen profiteren van een breed en verrijkend onderwijsaanbod.

Planning School en Omgeving 2024–2025

De uitvoering van het programma School en Omgeving binnen de scholen van Stichting Interregionaal Onderwijs Zaanstad (SIOZ) verloopt volgens een gefaseerde jaarplanning. Deze planning is gericht op een zorgvuldige opstart van activiteiten, structurele monitoring gedurende het schooljaar en een systematische evaluatie aan het einde van de uitvoeringsperiode. Door middel van een cyclisch proces van uitvoering, reflectie en bijsturing wordt de kwaliteit en effectiviteit van het programma gewaarborgd.

De jaarplanning wordt ondersteund door een structurele monitorings- en evaluatiecyclus. Gedurende het schooljaar worden deelname, voortgang en kwaliteit van de activiteiten systematisch gevolgd.

Op basis van deze gegevens kunnen activiteiten waar nodig worden aangepast en kan het programma verder worden ontwikkeld. Deze aanpak draagt bij aan een duurzame implementatie van het programma School en Omgeving en ondersteunt de doelstelling om gelijke ontwikkelingskansen voor alle leerlingen te realiseren.

